

Kulturdepartementet

Deres ref.

Vår ref / Saksbehandler
13/1682-3
Rakel Malene Solbu / tlf.

Dato:
22.08.2013

HØRING - NOU 2013:1 - DET LIVSSYNÅPNE SAMFUNN

Fagforbundet har innspill til kapittel 4 *Tros- og livssynspolitik og integrering*, kapittel 14 *Livssynsåpne seremonirom*, kapittel 17 *Offentligrettslige funksjoner*, kapittel 18 *Gravferdsforvaltning* og kapittel 19 *Barns interesser og rettigheter* i høringen NOU 2013:1 Det livssynsåpne samfunn.

Kap. 4 Tros- og livssynspolitik og integrering

Utvalget vurderer kunnskapen og informasjonen rundt temaet slik at det ikke er mulig å fastslå på hvilke måte disse effektene kan virke, og eventuelt hvor sterke de vil være. Fagforbundet støtter derfor utvalgets forslag til tilnærming, for å svare på spørsmålet om tros- og livssynspolitikens effekter på integrering, nemlig å foreta en mer systematisk sammenligning av de nordiske landene, som har klare forskjeller i utformingen av politikken.

Kap. 14 Livssynsåpne seremonirom

Utvalget ser behovet for å etablere livssynsåpne seremonirom i et større omfang enn det som finnes i dag. De mener også at det bør være et kommunalt ansvar, tilpasset lokale forhold og lokale behov.

Fagforbundet mener at livssynsåpne seremonirom kan være hensiktsmessige, da vi ser at stadig flere ønsker å feire overgangsriter, som navnfest, bryllup og begravelse, uten religiøst innhold. Etter ulykker og katastrofer har det også vært behov for å møtes i fellesskap, uten at det skal ha en liturgi eller religiøst innhold.

Det finnes likevel noen innvendinger. Norske kommuner har allerede mange oppgaver som skal finansieres. Det vil derfor være en stor belastning å skulle bygge og drifte et ekstra bygg/rom. En annen innvending er, hvem skal utsmykke/innrede huset? Rommet skal være livssynsnøytralt, men likevel et høytidsstemt og verdig sted for viktige hendelser i folks liv. Det skal være et rom som ikke legger noen føringer, men som likevel skal passe til alle typer seremonier for alle typer mennesker.

Fagforbundet mener derfor at det vil være hensiktsmessig å kartlegge behovet for slik type rom i de enkelte kommunene, se på omfanget og lage en god prøveordning, slik at dette ikke blir nok en oppgave kommunene skal løse med begrensede ressurser.

Kap. 17 Offentligrettslige funksjoner:

Fagforbundet opplever, som flertallet i utvalget, at det er viktig å skille mellom det juridiske aspektet i ved ekteskapsinngåelse, og det som er en forbønnshandling. Dette er to ulike ting.

Men til tross for dette innspillet, ønsker Fagforbundet å støtte mindretallet i utvalget. Dette handler om flere ting. For det første er det praktiske forhold. Det finnes i dag gode ordninger, hvor norske par kan velge om de ønsker en borglig eller religiøs vigsel. I 2011 ble det inngått 23 135 norske ekteskap – hvor nesten 40 prosent av dem var i Den norske kirke og om lag 32 prosent giftet seg borglig. Om lag 7 prosent giftet seg hos andre trossamfunn, og de resterende har giftet seg i utlandet. Det vil si at ca halvparten av de ekteskapene som inngås i dag, skjer i tros- eller livssynssamfunn. Dette er mennesker som ønsker å ha en religiøs ramme rundt ekteskapsinngåelsen sin. Det er sannsynlig at de fremdeles ønsker en religiøs ramme rundt ekteskapsinngåelsen sin, selv om de må ha en sivil ekteskapsinngåelse først. Dette vil da kun føre til et dobbelt arbeid.

For det andre har vil lange tradisjoner for kirkelig bryllup i Norge. Mennesker som ikke til vanlig oppsøker kirken, ønsker den høytiden og de ritualene rundt ekteskapsinngåelsen, som har funnet sted i generasjoner. Norske kirkebygg gir ofte en høytidsstemt ramme på en viktig dag.

For det tredje er det nettopp ved livets høydepunkt og store overganger, at vi bør ha en tilgjengelig folkekirke.

Slik Fagforbundet ser det, så er det overhodet ingen tvang til å gifte seg i kirken, men det bør være en mulighet.

Kap. 18 gravferdsforvaltning:

Et samlet Stålsett-utvalg tilrår at kommunene overtar forvaltningsansvaret fordi dette er et samfunnsansvar som omfatter alle borgere. Fagforbundet er enig at gravferdsforvaltning bør være et offentlig ansvar, men siden gravferdsforvaltning berører en rekke spørsmål som angår våre medlemmer er det derfor behov for å drøfte disse nærmere:

For det første, i dag er det kirketjeneren som ivaretar gravplassen i sammenheng med stell av kirka. Hvis gravplassene skal overføres fra kirkelig fellestråd til kommunen, vil det åpne for at kirketjenerne får redusert ansvar, og at det skal ansettes egne gravere på gravplassen? I veldig mange tilfeller vil det da bety at en person/stilling skal ha ansvaret for bygget, men en annen stilling skal ivareta plassen rundt. Fagforbundet er bekymret for at dette vil føre til mange små stillinger.

I denne forbindelse vil det også være berettiget å stille spørsmål om hvor lenge forvaltningen av gravplassen blir et kommunalt ansvar. Hvis det blir en liten stilling,

frykter Fagforbundet at ansvaret med gravplassen ikke vil anses som økonomisk lønnsomt å ivareta selv, og at kommuner vil legges ut på anbud, slik at noen leies inn til å utføre oppgavene.

Vi vil også trekke fram verdighet for døden, som et område det er viktig å gi oppmerksomhet. Uavhengig av religiøs tilknytning er begravelse, død og gravplass noe som påvirker oss og er viktig for oss. Fagforbundet er opptatt av at alle skal oppleve å møtes med verdighet på gravplassen. Det har vært uttrykt bekymring fra gravplassansatte om at å flytte ansvaret for gravplassen fra kirken til kommunen vil man kunne miste en genuin respekt for stedet, døden og oppgavene som utføres. Det vil muligens havne sammen med andre oppgaver som å utføres, og kan bli et område hvor noen ønsker å spare penger.

Fagforbundet er bekymret for uro og omstilling for de ansatte. Endrede stillinger, endrede arbeidsforhold, endrede ansettelsesforhold, er ikke hensiktsmessig.

En endring vil kunne føre til at lokal administrasjon blir svekket og det åpner for flere regionale løsninger. Hvis kirkelig fellesråd mister oppgavene sine, vil de lokale administrasjonene bygges ned. Norge er et land med mange små kommuner, derfor er det sannsynlig at mye av ansvaret og oppgavene vil flyttes oppover i systemet, slik at administrasjonen blir samlet regionalt. Den lokale demokratiet vil svekkes.

Fagforbundet har tidligere understreket at det er et offentlig forvaltningsansvar som gjelder alle borgere i kommunene uavhengig av tro og livssyn, men vi mener at alternativ tre: Kommunalt ansvar med lokal avtalefrihet er det beste alternative.

Kap 19 hensynet til barnet

Fagforbundet støtter utvalgets forslag om at barnas beste og barns rettigheter skal vektlegges, men det tas ikke stilling til de enkelte forslag og detaljer.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Rakel Malene Solbu
(sign)
rådgiver